

Médiá a šport

Akademický rok: 2024/2025

Semester: letný

Vyučujúci: Mgr. Jozef Mergeš, PhD.

Kód predmetu: 1ISM Km/MESPO/22

Súhrn:

Predmet oboznamuje študentov s konceptom mediálneho športu a sumarizuje vedomosti o mediálnom športe v spoločensko-kultúrnom kontexte. Mediálny šport je termín zavedený na vyjadrenie ustanovenia vzťahu medzi športom a médiami. Predmet ozrejmuje komplexnosť systému, ktorý vstupuje do vzťahov v spoločensko-kultúrnom prostredí, a to prostredníctvom upriamovania pozornosti na súboj, hviezd, na kolektívne vedomie či na zdravý životný štýl. Mediálny šport sa dnes javí ako nekonečne opakovaný intertextový „formát“, stále vedúci k podobným záverom.

Predmet študentom vysvetľuje, ako mediálny šport komunikuje v spoločensko-kultúrnom kontexte 21. storočia. Deje sa tak najmä prostredníctvom stereotypných dramaturgických i komunikačných šablón: mediálny šport je schematický, tradičný, priezračný, vždy jasný, nikdy úplne nekončiaci, relatívne nemenný, no napriek tomu fascinujúci v schopnosti zaujať široké masové publikum opakujúcimi sa veľkolepými momentmi, paradoxne nedôležitého charakteru. Mediálny šport často aktivizuje kolektívne vedomie, „vyhľadáva“ hviezdne individuality a novodobých hrdinov. Sčasti spočíva na divadelných základoch – jeho aktéri sa predvádzajú v tzv. divadlách snov, sčasti sa prezentuje v militaristických mantineloch – jeho aktéri bojujú, spájajú národ, región, mesto aj dedinu do kompaktného, no iluzórneho celku.

Absolvent predmetu dokáže:

- určiť základné vývojové etapy zobrazovania športu a jeho aplikácie do mediálneho prostredia,
- samostatne zhodnotiť význam športových udalostí pri formovaní mediálneho prostredia, ale aj vplyv mediálneho prostredia na formovanie športovej udalosti,
- definovať mediálne športové výstupy v kontexte tlačových, elektronických a online médií s dôrazom na odlišnosti spojené s manifestáciou športu v konkrétnych typoch médií,
- definovať a charakterizovať koncept mediálneho športu v mediálnom prostredí,
- analyzovať súčasné trendy v realizácii a aplikácii mediálneho športu v rôznorodých oblastiach spoločnosti,
- identifikovať a analyzovať systém štruktúrnych vzťahov medzi mediálnym športom a kultúrou.

Stručný obsah prednášok a seminárov:

1. Hra a sociálno-kultúrna podmienenosť športu v mediálnom prostredí. Koncept mediálneho športu.

2. Vývoj, súčasný stav a perspektívy mediálneho športu. Šport ako integrálna súčasť rozličných typov médií (tlač, rozhlas, televízia, online). Športová žurnalistika.
3. Mediálny šport ako *javisko* a *bojisko*. Epická veľkoleposť a confrontainment v štruktúre mediálneho športu. Priame športové televízne prenosy. Športový komentár.
4. Mediálny šport ako *melodráma* a *exkluzivita*. Emocionalita a ekonomika v štruktúre mediálneho športu. Šport ako komerčný artikel.
5. Vizuálny charakter mediálneho športu – šport ako (mediálna) každodennosť.
6. Hrdinovia a celebrity v mediálnom športe. Dvojtvará mediálna identita športovca.
7. Šport ako emocionálny fenomén – psychológia športu v mediálnom prostredí.
8. Šport ako súčasť tlačových médií, rozhlasu a televízie. História – východiská.
9. Šport ako súčasť filmu.
10. Bulvarizácia športu v mediálnom prostredí.
11. Šport ako nástroj ideológie. Šport a politika. Globalizácia mediálneho športu.

Odporúčaná literatúra:

- BOČÁK, M. – MERGEŠ, J. – SASÁK, P. (2018): *Súčasný mediálny šport: tri prieniky do fungovania športu v televízii*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove. Dostupné z: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Bocak5>
- BOYLE, R. – HAYNES, R. (2010): *Power Play. Sport, the Media and Popular Culture*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- DĚKANOVSKÝ, J. (2008): *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán.
- HUNDLEY, H. L. – BILLINGS, A. C. (eds.) (2010): *Examining Identity in Sports Media*. London: Sage.
- JARVIE, G. (2018): *Sport, Media and Society. An Introduction*. New York: Routledge.
- Komunikácia v športe a o športe. *Jazyk a kultúra*, 2018, 9/35. Dostupné z: <https://www.ff.unipo.sk/jak/cislo35.html>
- MERGEŠ, J. – RUSNÁK, J. – KOVALIK SLANČOVÁ, T. (2024): *Od športu k médiám: mediálny šport v súčasnej kultúre*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity. Dostupné z: <https://elibrary.pulib.sk/elpub/view/isbn/9788055533872>
- MERGEŠ, J. (ed.) (2024): *Komunikačný register mediálneho športu: od textu k významu*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove vo Vydavateľstve Prešovskej univerzity. Dostupné z: <https://elibrary.pulib.sk/elpub/view/isbn/9788055533889>
- MERGEŠ, J. (2017): Jazyk mediálneho športu ako odraz jeho vlastností. In *Jazyk a kultúra*, 8/31-32, s. 95-102.
- MERGEŠ, J. (2016): *Textové stereotypy komentátorského prejavu v priamych televíznych prenosoch z futbalu*. Prešov: Filozofická fakulta v Prešove.

Ukončenie predmetu

V priebehu semestra študent spracuje a odovzdá seminárnu prácu – analýzu (identity) mediálnej prezentácie vybraného športovca.

Predmet je ukončený priebežným hodnotením. V priebehu semestra študent spracuje, prezentuje na seminári a odovzdá **seminárnu prácu** zameranú na predmet štúdia. V priebehu posledného týždňa výučby sa realizuje **vedomostný test**.

Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce a vedomostného testu. Na získanie hodnotenia A (výborne) musí študent získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.